

Rekenkamercommissie Den Helder

Missie en werkwijze

Rekenkamercommissie Den Helder

Rutger Morée - voorzitter

Gerard Braas - lid

Klaas Kirpensteijn - lid

Bas Gerdingh - secretaris

Postbus 36

1780 AA Den Helder

E-mail: rkc@denhelder.nl

Website: www.denhelder.nl/bestuur-en-organisatie/rekenkamercommissie_279/

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
Inleiding.....	4
1 Wat de rekenkamercommissie is en doet	5
1.1 Missie.....	5
1.2 Doel- en taakomschrijving.....	5
1.3 Kernwaarden en positionering.....	6
1.4 Samenstelling	7
1.5 Producten	8
2 Wat de rekenkamercommissie onderzoekt.....	9
2.1 Keuzecriteria.....	9
2.2 Keuzeprocess.....	9
3 Hoe de rekenkamercommissie onderzoekt	11
3.1 Voorbereiding onderzoek.....	11
3.2 Uitvoering onderzoek.....	12
3.3 Dossier- en archiefvorming	14
4 Hoe de rekenkamercommissie onderzoeksresultaten presenteert	15
4.1 Ambtelijk wederhoor.....	15
4.2 Bestuurlijk wederhoor.....	15
4.3 Aanbieding en toelichting aan de raad.....	16
4.4 Publicatie en publiciteit.....	16
4.5 Evaluatie en nazorg	16
5 Hoe de rekenkamercommissie communiceert	18
5.1 Contacten gemeente Den Helder.....	18
5.2 Externe contacten	19
5.3 Verantwoording.....	19
Bijlage 1: Reglement van orde Rekenkamercommissie Den Helder 2014	19
Bijlage 2: Verordening op de Rekenkamercommissie Den Helder 2014.....	22
Bijlage 3: Wettelijke basis rekenkamer(commissie).....	27

Inleiding

In dit document wil de Rekenkamercommissie Den Helder inzicht bieden in haar reden van bestaan, haar taakopvatting en de wijze waarop zij haar taak invult.

De rekenkamercommissie werkt conform de door de gemeenteraad van Den Helder op 16 juni 2014 vastgestelde 'Verordening op de Rekenkamercommissie Den Helder 2014'. Daarnaast zijn in het 'Reglement van orde Rekenkamercommissie Den Helder 2014' de interne spelregels van de commissie en de vergaderorde geregeld. Beide regelingen zijn in dit document als bijlage opgenomen. Ook de relevante artikelen uit de Gemeentewet, die de wettelijke grondslag vormen voor het werk van de rekenkamercommissie, treft u in dit document als bijlage aan.

Daarmee vormt dit document een integrale beschrijving van wat de rekenkamercommissie doet, hoe zij dit doet en op basis van welke uitgangspunten en regels zij dit doet.

Dit document is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 gaat in op wat de rekenkamercommissie is en doet;
- Hoofdstuk 2 geeft aan wat de rekenkamercommissie onderzoekt: op welke manier komt zij tot een keuze van te onderzoeken onderwerpen;
- Hoofdstuk 3 beschrijft hoe de rekenkamercommissie onderzoekt: op welke manier wordt een onderzoek voorbereid en uitgevoerd;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het proces vanaf het opleveren van een (concept) onderzoeksrapport tot en met de publicatie en de evaluatie van het onderzoek;
- Hoofdstuk 5 ten slotte bevat informatie over de wijze waarop de rekenkamercommissie ook buiten het onderzoeksproces om intern en extern contacten onderhoudt om haar werk goed te kunnen doen.

Dit document is ook voor de rekenkamercommissie zelf een leidraad voor haar werkzaamheden. Een leidraad is echter geen stringent protocol. De rekenkamercommissie wil een lerende commissie zijn en reflecteert daarom regelmatig op haar eigen werk. Luisteren naar ervaringen en opvattingen van anderen is daar onlosmakelijk aan verbonden. Wij staan als rekenkamercommissie dan ook te allen tijde open voor suggesties om ons werk te verbeteren.

1 Wat de rekenkamercommissie is en doet

Dit hoofdstuk gaat in op de missie, doelen en taken van de rekenkamercommissie. Daarna presenteren we onze kernwaarden en lichten we onze positionering toe. Tevens bevat dit hoofdstuk informatie over de samenstelling en de producten van de rekenkamercommissie.

1.1 Missie

Wij formuleren onze missie als volgt:

De Rekenkamercommissie Den Helder wil met een open, positief-kritische houding, zorgvuldig en gedegen onderzoek doen. Op deze manier wil zij leer- en verbeterprocessen stimuleren en daarmee bijdragen aan het verbeteren van het bestuur en de organisatie van de gemeente, in het belang van de inwoners van Den Helder.

1.2 Doel- en taakomschrijving

De rekenkamercommissie heeft op grond van artikel 182 van de Gemeentewet de taak om het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur te onderzoeken op doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. Hieronder volgt een toelichting op hoe de rekenkamercommissie deze begrippen hanteert.

Doeltreffendheid

Ten eerste doet de rekenkamercommissie onderzoek naar de doeltreffendheid (effectiviteit) van het gevoerde beleid en van de beleidsinstrumenten. Vaak wordt doeltreffendheid genoemd als een eerste vereiste van beleid. Er wordt hier vooral gekeken naar de mate waarin een instrument bijdraagt aan het bereiken van een bepaald doel of een beoogd maatschappelijk effect met inachtneming van de eisen die uit geschreven en ongeschreven recht voortvloeien. Belangrijk hierbij is dat de doelstellingen van het beleid goed meetbaar zijn, zodat ze ook aan de hand van criteria op hun doeltreffendheid kunnen worden afgewogen. Deze basis van evaluatie zal door de gemeenteraad moeten worden bewerkstelligd in de vorm van het goed formuleren van de hoofddoelen en subdoelen in de programmabegroting. Ook het meetbaar maken van de doelen is hierin een voorwaarde.

Doelmatigheid

Ten tweede voert de rekenkamercommissie onderzoek uit naar de doelmatigheid van het gevoerde beleid. Hiermee wordt onderzocht hoe de verhouding is tussen de kosten en de baten van het beleid (de vraag naar doelmatigheid of efficiëntie), oftewel de verhouding tussen lasten en lusten. Tevens kan men kijken naar de doelmatigheid van een beleidsinstrument. Hieronder verstaan we de mate waarin een doel bereikt kan worden met minder middelen of de mate waarin dezelfde hoeveelheid middelen kan leiden tot het verwezenlijken van een meer ambitieuze doelstelling.

Rechtmatigheid

Ten derde doet de rekenkamercommissie onderzoek naar de rechtmatigheid van het gevoerde beleid en van de beleidsinstrumenten. De vraag is dan of het gevoerde beleid voldoet aan de wet- en regelgeving, dus rechtmatig is. Het betreft hier zowel de regelgeving van het rijk als de regelgeving van de gemeenten zelf. In deze context gaat het in het bijzonder om wet- en regelgeving die direct van belang is voor de rechtmatigheid van de totstandkoming van het te onderzoeken beleid.

De hierboven gehanteerde volgorde is niet willekeurig. De eerste focus van de rekenkamercommissie is gericht op de doeltreffendheid van beleid. Hierin speelt de veronderstelling mee dat in de onderzoeken die het college uitvoert op grond van artikel 213a van de Gemeentewet, het accent veelal op het doelmatigheidsaspect zal liggen. Daarnaast verwacht de rekenkamercommissie dat onderzoeken die uitsluitend op de rechtmatigheid zijn gericht een uitzondering zullen zijn, aangezien de accountant sinds de jaarrekening van 2004 een veel grotere rol speelt in de controle op rechtmatigheid en daarover een verklaring moet afleggen in zijn jaarlijkse rapport. Vanzelfsprekend wordt het aspect rechtmatigheid – indien daar aanleiding toe is – wel meegenomen in andere onderzoeken, waarin de primaire focus op doeltreffendheid en/of doelmatigheid ligt.

De opdracht aan de rekenkamercommissie is er in eerste instantie op gericht de gemeenteraad van Den Helder van informatie te voorzien. Daarmee versterkt de rekenkamercommissie de controlerende en toezichhoudende taak van de gemeenteraad. De werkzaamheden van de rekenkamercommissie beperken zich echter niet tot constatering achteraf; zij beoogt nadrukkelijk ook de kaderstellende rol van de gemeenteraad te versterken. De rekenkamercommissie wil met behulp van op onderzoek gebaseerde aanbevelingen een bijdrage leveren aan het verbeteren van het gemeentelijk functioneren. In dat licht wil de rekenkamercommissie ook dat de resultaten van de werkzaamheden tot een grotere bewustwording in de organisatie leiden voor de effecten van beleid en de wijze van uitvoering daarvan.

Samengevat houdt de doelstelling van de rekenkamercommissie in het toetsen van het functioneren van de gemeente zodat het toekomstig functioneren verbeterd kan worden.

1.3 Kernwaarden en positionering

De rekenkamercommissie werkt vanuit de volgende kernwaarden:

- Onafhankelijk;
- Objectief;
- Zorgvuldig;
- Kritisch;
- Constructief.

Het werk van de rekenkamercommissie kenmerkt zich door objectiviteit en onafhankelijkheid, dat wil zeggen onpartijdig en niet vooringenomen. De rekenkamercommissie werkt primair voor de gemeenteraad, maar niet in opdracht van de gemeenteraad.

De rekenkamercommissie opereert onafhankelijk zowel ten opzichte van raad, college van burgemeester en wethouders en ambtelijke organisatie als ten opzichte van burgers, bedrijven en instellingen van Den Helder.

De rekenkamercommissie baseert haar conclusies op feiten die ze (voor publicatie van het rapport) ter accordering heeft voorgelegd aan de ambtelijke organisatie. Het rapport is feitelijk en zakelijk, maar met oog voor de weerbarstige praktijk. Naast feiten en conclusies formuleert de rekenkamercommissie ook aanbevelingen; zij wijst op aangrijpingspunten voor verbetering. De rekenkamercommissie geeft een inhoudelijke toelichting op haar rapporten maar gaat niet in debat met raad, college of pers over de politieke consequenties. Beoordeling en weging van het rapport is aan de raad zelf.

De onderzoeken van de rekenkamercommissie zijn zorgvuldig en gedegen. Dit staat niet gelijk aan 'conventioneel en gangbaar'. Een verfrissende aanpak en mee gaan met de ontwikkelingen in de maatschappij, acht de rekenkamercommissie van belang om haar boodschap over te (blijven) brengen. De rekenkamercommissie staat dan ook open voor innovatieve onderzoeksmethoden en rapportagewijzen. Creativiteit mag echter nooit ten koste gaan van kwaliteit en betrouwbaarheid.

De rekenkamercommissie is kritisch maar niet afrekenend. Voorop staat dat rekenkameronderzoek toegevoegde waarde moet hebben voor Den Helder. Het verleden kan niet worden veranderd, maar er kan wel van worden geleerd. Het motto is dan ook verbeteren en niet veroordelen. Het leren staat daarbij voorop. De rekenkamercommissie wil ook zelf een lerende commissie zijn en staat daarom open voor reflectie. Door middel van nazorgonderzoek verkrijgt de rekenkamercommissie inzicht in de doorwerking van haar onderzoeken en leert zij hoe zij haar onderzoeken kan verbeteren. De rekenkamercommissie evalueert alle uitgevoerde onderzoeken en rapporteert daarover in haar jaarverslag.

De rekenkamercommissie kan ook los van haar onderzoeken als adviseur van de raad optreden. Zo kan de rekenkamercommissie input leveren in de vorm van beschikbare kennis en expertise, bijvoorbeeld ter ondersteuning van een onderzoekscommissie van de gemeenteraad.

1.4 Samenstelling

De rekenkamercommissie bestaat uit een drietal externe leden, zoals vastgelegd in de verordening. De leden kiezen uit hun midden een voorzitter en een vicevoorzitter. De rekenkamercommissie wordt ondersteund door een secretaris, die voor 0,5 fte voor de rekenkamercommissie beschikbaar is. De secretaris is functioneel ondergebracht bij de griffie van de gemeente Den Helder, maar wordt inhoudelijk aangestuurd door de voorzitter van de rekenkamercommissie.

1.5 Producten

De rekenkamercommissie wil haar doel bereiken door onderzoek uit te voeren en hierover te rapporteren. Onderzoeksrapporten zijn dus haar belangrijkste product. Gemiddeld zullen per jaar twee à drie onderzoeken worden uitgevoerd. Aard en omvang van de onderzoeken kunnen verschillen. Zowel grote als in omvang beperkte onderzoeken ('quick scan') zijn mogelijk. Naast 'klassieke' onderzoeken die zich richten op de wijze waarop beleid is uitgevoerd en welke effecten dat heeft gehad (evaluatie achteraf, ofwel 'ex-post'), houdt de rekenkamercommissie de mogelijkheid open om onderzoek te doen naar beleid dat nog in ontwikkeling is (vooruitkijkend, ofwel 'ex-ante').

Daarnaast bestaat de mogelijkheid om deel te nemen aan een zogenaamd '*doemee-onderzoek*'. Aan een dergelijk onderzoek wordt door meerdere rekenkamer(commissie)s deelgenomen, op basis van een gemeenschappelijke onderzoeksopzet. Het initiatief hiertoe wordt veelal genomen door een onderzoeksbureau. Voordeel van een doemee-onderzoek is dat de onderzoeksresultaten met die in andere gemeenten vergeleken kunnen worden (benchmarking). Ook kunnen de onderzoekskosten relatief laag blijven. Daar staat tegenover dat de mogelijkheden om – voor Den Helder relevante – eigen accenten in het onderzoek aan te brengen beperkt of nihil zijn.

Met enige regelmaat voert de rekenkamercommissie *nazorgonderzoek* uit, waarbij wordt gekeken in hoeverre aanbevelingen uit eerdere onderzoeken, die zijn overgenomen door de gemeenteraad, zijn uitgevoerd en het onderzoek doorwerking heeft gehad in de gemeentelijke organisatie. Voor al deze onderzoeksvormen geldt dat het concept-feitenrapport wordt aangeboden voor ambtelijk wederhoor (ter controle op de feitelijke juistheid van bevindingen) en vervolgens na verwerking van de ambtelijke reactie en toevoeging van conclusies en aanbevelingen voor bestuurlijk wederhoor wordt aangeboden aan het college van burgemeester en wethouders (zie verder hoofdstuk 4).

Indien nodig of wenselijk kan de rekenkamercommissie *vooronderzoek* verrichten. Een vooronderzoek is een verkenning van een onderzoeksonderwerp, meestal bedoeld om tot een relevante en onderzoekbare onderzoeksvraagstelling te komen, of ten behoeve van een zorgvuldige afweging van diverse onderzoeksonderwerpen, alvorens een definitieve keuze wordt gemaakt voor een volledig onderzoek.

De rekenkamercommissie kan ook besluiten een rekenkamerbrief op te stellen als alternatief voor een onderzoeksrapport. In een rekenkamerbrief kan verslag gedaan worden van een kort onderzoek, zoals een 'quick scan' of een 'follow-up' onderzoek. Door middel van rekenkamerbrieven kan snel worden ingespeeld op de actualiteit.

Bij rekenkamerbrieven wordt in beginsel geen ambtelijk of bestuurlijk wederhoor toegepast. De brief wordt verstuurd aan de gemeenteraad.

2 Wat de rekenkamercommissie onderzoekt

In dit hoofdstuk staat de keuze van onderzoeksonderwerpen centraal. Eerst noemen we de criteria die bepalend zijn voor die keuze en lichten we deze criteria toe, daarna gaan we in op het proces waarlangs de rekenkamercommissie tot te onderzoeken onderwerpen komt.

2.1 Keuzecriteria

Bij de selectie van onderzoeksonderwerpen door de rekenkamercommissie spelen een of meer van de volgende criteria een rol:

Toegevoegde waarde

Het onderzoek levert informatie op die bruikbaar is en waarover de raad nog niet beschikt.

Risico van ondoeltreffendheid/ondoelmatigheid/onrechtmatigheid

Er bestaat gerede twijfel aan de doeltreffendheid, doelmatigheid en/of rechtmatigheid ten aanzien van het te onderzoeken onderwerp.

Beleidsrisico

De uitvoerbaarheid van het beleid kent onzekerheden, bijvoorbeeld door de afhankelijkheid van andere partijen.

Maatschappelijk en/of financieel belang

Het onderwerp is actueel en heeft een groot maatschappelijk en/of financieel belang.

Praktische uitvoerbaarheid en leerpotentie

Het onderzoek moet praktisch uitvoerbaar zijn (behopbaar in termen van tijd en geld) en kunnen leiden tot concrete verbeteringen en/of het bevorderen van het lerend vermogen van de organisatie.

Bij de keuze van onderzoeksonderwerpen streeft de rekenkamercommissie naar spreiding: opeenvolgende onderzoeken vinden zo min mogelijk op hetzelfde beleidsterrein of bij hetzelfde organisatieonderdeel of instelling plaats.

2.2 Keuzeprocess

De commissie streeft er naar twee à drie onderzoeken per jaar uit te voeren. De rekenkamercommissie bepaalt zelf welke onderwerpen zij onderzoekt en hoe zij dit doet, maar staat open voor suggesties en verzoeken voor onderwerpen van onderzoek. Gedurende het hele jaar verzamelt de rekenkamercommissie potentiële onderzoeksonderwerpen. Dit doet zij door zelf de vinger aan de pols te houden ten aanzien van wat er speelt binnen de gemeente. Via de website nodigt de rekenkamercommissie inwoners van Den Helder uit om mogelijke onderzoeksonderwerpen aan te dragen. Daarnaast kan de rekenkamercommissie door middel

van een advertentie in lokale media een oproep doen aan inwoners en organisaties om suggesties aan te dragen. Van alle potentiële onderzoeksonderwerpen houdt de rekenkamercommissie gedurende het jaar een groslijst bij.

Naast de mogelijkheid om op elk moment suggesties voor onderzoeksonderwerpen in te dienen, vraagt de rekenkamercommissie elk najaar aan de leden van de gemeenteraad om geschikte onderzoeksonderwerpen aan te dragen. Raadsleden worden hiertoe actief uitgenodigd met behulp van een inventarisatieformulier met toelichting. Dit formulier wordt verzonden aan alle leden van de gemeenteraad. Het formulier gaat vergezeld van het verzoek om de mogelijke onderzoeksonderwerpen per fractie te bespreken en te bundelen en ze vervolgens aan te bieden aan (de secretaris van) de rekenkamercommissie. De rekenkamercommissie koppelt de uitkomsten van de inventarisatie terug in het periodieke overleg met de fractievoorzitters.

De rekenkamercommissie houdt bij haar werkzaamheden rekening met de onderzoeken die worden ingesteld door het college van burgemeester en wethouders en de externe accountant en er vindt overleg plaats met de auditcommissie. Het college van burgemeester en wethouders wordt in het najaar verzocht een opgave te doen van de krachtens artikel 213a van de Gemeentewet gedane onderzoeken en de resultaten daarvan.

De rekenkamercommissie bespreekt op basis van alle geïnventariseerde en op de groslijst opgenomen potentiële onderzoeksonderwerpen welke onderwerpen in principe voor onderzoek in aanmerking komen en oriënteert zich op het belang en de uitvoerbaarheid daarvan. Vanzelfsprekend hanteert zij hierbij de criteria zoals genoemd in paragraaf 2.1 van dit document. Indien nodig of wenselijk kan de rekenkamercommissie vooronderzoek verrichten (zie ook paragraaf 1.5). De uiteindelijke onderzoekskeuze wordt vastgelegd en toegelicht in een plan voor het komende jaar. Dit jaarplan wordt samen met een jaarverslag over het afgelopen jaar in het eerste kwartaal ter informatie aangeboden aan de gemeenteraad en gepresenteerd in het eerstvolgende periodieke overleg met de fractievoorzitters. Het vastgestelde jaarplan/jaarverslag wordt ook op de websitepagina van de rekenkamercommissie geplaatst en toegestuurd aan het college van burgemeester en wethouders.

Ook gedurende het jaar kunnen verzoeken voor onderzoek bij de rekenkamercommissie worden ingediend. Tussentijdse verzoeken kunnen – in geval van urgentie – lopende het jaar worden gehonoreerd. Dit geldt ook voor andere onderzoeken waarvan de rekenkamercommissie de mening is toegedaan dat uitstel niet gewenst is. Wijzigingen ten opzichte van het onderzoeksplan worden eveneens aan de gemeenteraad en andere betrokkenen bekendgemaakt en via de website gepubliceerd.

3 Hoe de rekenkamercommissie onderzoekt

In dit hoofdstuk beschrijven we het onderzoeksproces van de rekenkamercommissie, onderscheiden naar de voorbereidingsfase en de uitvoeringsfase, tot het moment dat een (concept)rapport van bevindingen (meestal door een onderzoeksbureau) wordt opgeleverd. Tevens gaan we in op de dossier- en archiefvorming rond onderzoeken.

3.1 Voorbereiding onderzoek

Voor elk onderzoek wordt een van de leden van de rekenkamercommissie aangewezen als rapporteur. In overleg met de secretaris neemt de rapporteur het voortouw in de onderzoeksvorbereiding en worden de andere leden hierover geïnformeerd.

Vertrekpunt voor de voorbereiding is de beschrijving van het onderzoeksonderwerp zoals opgenomen in het jaarplan van de rekenkamercommissie. Het onderzoeksonderwerp wordt nader gespecificeerd en afgebakend en de aanpak van het onderzoek wordt ontwikkeld.

Hierbij wordt onder meer aandacht geschonken aan:

- Probleemstelling;
- Onderzoeksvragen;
- Normen waaraan wordt getoetst om tot een oordeel te komen (normenkader);
- Methode(n) van onderzoek;
- Bronnen en informatie;
- Planning van de onderzoekswerkzaamheden.

De op deze verkregen uitgangspunten worden vastgelegd in een (voorlopige) onderzoeksopzet.

In de meeste gevallen zal externe ondersteuning worden gezocht voor de uitvoering van het onderzoek. Daartoe wordt een aantal (meestal drie) professionele onderzoeksbureaus benaderd om aan de hand van een op de voorlopige onderzoeksopzet gebaseerde offerteaanvraag een offerte uit te brengen. Om belangenverstremgeling tegen te gaan, komen bureaus die al werk voor de gemeente Den Helder uitvoeren of onlangs hebben uitgevoerd niet in aanmerking voor het uitbrengen van een offerte. Offererende bureaus dienen zich te conformeren aan de Algemene inkoopvoorwaarden van de gemeente Den Helder (VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden¹) en aan de Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek².

Bij de procedure van aanbesteding worden in beginsel de voorwaarden van het inkoopbeleid van de gemeente Den Helder gevolgd. Als van deze voorwaarden wordt afgeweken door de RKC zal de raad hierover in het jaarverslag geïnformeerd worden.

¹ [Link naar Algemene Inkoopvoorwaarden](#)

² [Link naar Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek](#)

Na bestudering van de offertes zal de rekenkamercommissie in de meeste gevallen twee bureaus uitnodigen om hun ingediende offerte te presenteren. Zij komt op basis van offerte en presentatie tot haar uiteindelijke keuze. De betrokken bureaus worden geïnformeerd over de keuze c.q. (de reden van) de afwijzing.

De opdrachtverlening aan een extern bureau vindt plaats onder door de rekenkamercommissie te bepalen voorwaarden. Het uitgangspunt bij de inschakeling van externe bureaus is dat de (eind)verantwoordelijkheid voor de wijze van uitvoering van het onderzoek en de rapportage bij de rekenkamercommissie blijft liggen. Dit betekent dat beslissingen over de scope van het onderzoek, reikwijdte en voortgang van de werkzaamheden door de rekenkamercommissie worden genomen.

Na overleg met het gekozen onderzoeksbureau wordt de onderzoeksopzet vastgesteld. Zodra de rekenkamercommissie de opzet heeft vastgesteld wordt het onderzoek schriftelijk aangekondigd bij de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders, de gemeentesecretaris en eventuele andere betrokken instanties. Bij de start wordt de gemeentesecretaris verzocht een ambtelijk contactpersoon voor het onderzoek aan te wijzen. Daarna hebben de rapporteur en de secretaris een overleg (startbijeenkomst) met de ambtelijk contactpersoon (en eventueel overige direct betrokkenen), in aanwezigheid van de onderzoeker(s) van het gekozen onderzoeksbureau. Hierin wordt de onderzoeksaanpak toegelicht en worden onder meer de planning, de wijze waarop de benodigde informatie wordt verzameld en de te interviewen personen besproken.

3.2 Uitvoering onderzoek

Voor de uitvoering van het onderzoek hanteert de rekenkamercommissie de volgende richtlijnen.

1. De opdracht aan het onderzoeksbureau betreft primair het uitvoeren van het onderzoek en het opstellen van een rapport van bevindingen. De rekenkamercommissie streeft naar een bondig, goed gestructureerd en helder leesbaar rapport. Er wordt helder onderscheid gemaakt tussen normen (beoordelingscriteria), bevindingen en conclusies. Details en achtergrondinformatie kunnen worden opgenomen in bijlagen. Bij het rapport wordt een beknopte samenvatting geleverd.
2. De indeling van het (concept) rapport van bevindingen wordt in overleg tussen rekenkamercommissie en onderzoeksbureau vastgesteld. Het bevat in ieder geval de volgende onderdelen:
 - Samenvatting;
 - Achtergrond, doel- en vraagstelling;
 - Beknopte beschrijving onderzoeksaanpak;
 - Feitenrelaas en analyse;
 - Bijlagen:
 - Gehanteerd normenkader (afhankelijk van omvang en situatie kan dit ook in de hoofdtekst worden opgenomen);
 - Lijst van geïnterviewde personen;
 - Geraadpleegde documentatie en overige bronnen.

3. Het onderzoeksbureau doet aan de rekenkamercommissie bij het rapport van bevindingen suggesties voor conclusies en aanbevelingen, op basis waarvan de rekenkamercommissie zelf haar conclusies en aanbevelingen formuleert.
4. De rekenkamercommissie is verantwoordelijk voor de inhoud van het rapport. Dit betekent dat het rapport herkenbaar moet zijn als een rekenkamerrapport. Het rapport van bevindingen dient als basis voor het uiteindelijke (bestuurlijke) rapport van de rekenkamercommissie, dat in de huisstijl van de rekenkamercommissie wordt opgemaakt. Het rapport van bevindingen kan in opmaak van het onderzoeksbureau als bijlage bij het (bestuurlijke) rapport van de rekenkamercommissie worden gevoegd, of hierin worden geïntegreerd. In het laatste geval wordt het onderzoeksbureau expliciet in het rapport genoemd als uitvoerder van de onderzoekswerkzaamheden.
5. Externe communicatie met betrekking tot het onderzoek verloopt via de rekenkamercommissie. De externe onderzoekers rapporteren uitsluitend aan de rekenkamercommissie en doen tijdens het onderzoek geen mededelingen over het onderzoek naar anderen binnen of buiten de gemeente Den Helder. Eventuele verzoeken om informatie die aan het onderzoeksbureau zijn gericht, worden door het bureau doorgeleid naar de rekenkamercommissie.
6. De secretaris, de rapporteur en overige leden van de rekenkamercommissie kunnen desgewenst (in onderling overleg) aanwezig zijn bij de interviews die door het externe bureau worden afgenomen.
7. Verslagen van interviews worden ter goedkeuring aan de geïnterviewde personen voorgelegd, met een termijn om schriftelijk te reageren. Zo nodig wordt de reactie van de geïnterviewde verwerkt in het verslag en wordt het aangepaste verslag opnieuw ter accordering aan de geïnterviewde toegestuurd.
8. Gedurende het onderzoek houdt het onderzoeksbureau een planning en een logboek bij waarin relevante ontwikkelingen in het onderzoek worden bijgehouden. Afwijkingen van de planning worden onmiddellijk gerapporteerd aan de secretaris van de rekenkamercommissie.
9. Het onderzoeksbureau bouwt tijdens het onderzoek een onderzoeksdossier op, in ieder geval bestaande uit:
 - Planning en logboek;
 - Gespreksverslagen;
 - Tussentijdse rapportages;
 - Gebruikte bronnen;
 - Conceptrapportages;
 - Rapport van bevindingen.Na afloop van het onderzoek draagt het onderzoeksbureau dit onderzoeksdossier over aan de secretaris van de rekenkamercommissie.

Voortgangsbewaking

De secretaris van de rekenkamercommissie is verantwoordelijk voor de dagelijkse voortgang van het onderzoek en vormt het primaire aanspreekpunt voor het onderzoeksbureau. Indien de situatie daarom vraagt stemt hij zaken af met de rapporteur. In geval van significante afwijkingen van de onderzoeksopzet (inhoudelijk of qua planning) vindt afstemming met de gehele rekenkamercommissie plaats.

Met het onderzoeksbureau worden heldere planningsafspraken gemaakt, met name gericht op tijdige oplevering van het (concept) rapport van bevindingen conform de afgesproken indeling. In de planning wordt aangesloten op het vergaderschema van de rekenkamercommissie. De secretaris van de rekenkamercommissie stuurt op het nakomen van de planningsafspraken. Voordat het conceptrapport wordt besproken in de vergadering van de rekenkamercommissie, wordt door de secretaris en de rapporteur beoordeeld of het hiervoor van voldoende niveau is. Indien nodig wordt het conceptrapport door het onderzoeksbureau aangepast. In de onderzoeksplanning wordt met deze mogelijkheid rekening gehouden.

Wijzigingen in onderzoeksopzet

De onderzoeksopzet vormt het uitgangspunt voor het onderzoek, maar lopende het onderzoek kan duidelijk worden dat het niet (meer) mogelijk of niet (meer) opportuun is de onderzoeksopzet in de bestaande vorm uit te voeren. De rekenkamercommissie behoudt zich het recht voor de onderzoeksopzet aan te passen. Indien er grote wijzigingen worden aangebracht zal de rekenkamercommissie, wanneer zij dat wenselijk acht, daarover berichten aan de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de betrokken ambtenaren.

Kwaliteitseisen onderzoek

De secretaris en de rapporteur dragen er samen zorg voor dat het door het externe bureau uitgevoerde onderzoek voldoet aan de kwaliteitseisen van de rekenkamercommissie. Objectiviteit (geen vooringenomenheid van de onderzoekers), onderbouwing (onderzoeksresultaten worden door controleerbare feiten ondersteund), consistentie (logische samenhang, geen tegenstrijdigheden), zorgvuldigheid (helder taalgebruik, geen slordigheden in formuleringen en spelling) en bruikbaarheid (bondige en toegankelijke informatie) zijn daarbij belangrijke criteria.

3.3 Dossier- en archiefvorming

Gedurende het onderzoek houdt de rekenkamercommissie een logboek bij waarin relevante ontwikkelingen in het onderzoek worden beschreven. Ook vormt zij (in afstemming met het onderzoeksbureau) een onderzoeksdossier waarin alle relevante stukken worden opgenomen. Ook het onderzoeksbureau houdt een logboek bij, bouwt een dossier op en draagt deze na afronding van het onderzoek over aan de rekenkamercommissie. Alle stukken worden daarmee eigendom van de rekenkamercommissie.

De rekenkamercommissie houdt zich bij de bewaring van haar dossiers aan de termijnen uit de Archiefwet. De dossiers zijn in principe niet toegankelijk voor derden. Voor inzage in het dossier dient een verzoek te worden ingediend bij de rekenkamercommissie. Dergelijke verzoeken zullen door de rekenkamercommissie worden beoordeeld op grond van de Wet Openbaarheid van Bestuur.

4 Hoe de rekenkamercommissie onderzoeksresultaten presenteert

In dit hoofdstuk gaan we in op het proces van ambtelijk en bestuurlijk wederhoor, vanaf het moment van oplevering van een (concept) rapport van bevindingen. Daarna volgt een beschrijving van de wijze waarop het onderzoeksrapport aan de gemeenteraad wordt aangeboden en toegelicht. Vervolgens komt de publicatie van het onderzoeksrapport aan de orde. Ten slotte beschrijven we de werkwijze betreffende evaluatie en nazorg van een onderzoek.

4.1 Ambtelijk wederhoor

Nadat de rekenkamercommissie heeft vastgesteld dat het door het onderzoeksbureau opgeleverde rapport van bevindingen aan de kwaliteitseisen van de rekenkamercommissie voldoet, wordt dit via de gemeentesecretaris en ambtelijk contactpersoon aangeboden voor het ambtelijk wederhoor. Dit houdt in dat de ambtelijke organisatie wordt verzocht het rapport van bevindingen te controleren op feitelijke juistheid. De termijn die hiervoor wordt gegeven bedraagt in de regel twee weken. Het ambtelijk wederhoor is bedoeld om te verifiëren of de in het rapport beschreven feiten en bevindingen naar de mening van de betrokken ambtenaren juist en volledig zijn weergegeven. Indien de ambtelijke reactie daartoe aanleiding geeft, past het onderzoeksbureau het rapport van bevindingen aan. Het onderzoeksbureau verwerkt de wijzigingen op inzichtelijke wijze en levert een aangepaste versie van het rapport van bevindingen. De wijze waarop het ambtelijk wederhoor is verwerkt, wordt ter kennisname aan de gemeentesecretaris en ambtelijk contactpersoon gestuurd.

Op het moment dat het rapport van bevindingen wordt aangeboden voor ambtelijk wederhoor, wordt in overleg tussen de secretaris van de rekenkamercommissie en de griffie ook een datum gepland voor de aanbieding en toelichting van het eindrapport aan de gemeenteraad (commissiebehandeling). Doel hiervan is het tijdsbestek tussen het afronden van de onderzoekswerkzaamheden en de behandeling van het rekenkamerrapport in de raad zo kort mogelijk te laten zijn en aldus de actualiteit van de onderzoeksresultaten te bevorderen. Indien daartoe behoefte of aanleiding bestaat zoekt de RKC contact met het college van burgemeester en wethouders om de dialoog over de uitkomsten van het onderzoek aan te gaan.

4.2 Bestuurlijk wederhoor

Na het ambtelijk wederhoor en de verwerking van de ambtelijke reactie voegt de rekenkamercommissie haar conclusies en aanbevelingen bij het rapport van bevindingen. Dit doet zij door het opstellen van een separaat bestuurlijk rapport naast het rapport van bevindingen, of in de vorm van een integraal onderzoeksrapport. Dit rapport wordt door de rekenkamercommissie vastgesteld en voor bestuurlijk wederhoor aangeboden aan het college van burgemeester en wethouders. Indien daartoe behoefte of aanleiding bestaat zoekt de RKC

contact met het college van burgemeester en wethouders om de dialoog over de uitkomsten van het onderzoek aan te gaan. Het college wordt verzocht een bestuurlijke reactie te geven op de onderzoeksresultaten. De termijn die hiervoor wordt gegeven bedraagt in de regel twee weken. De bestuurlijke reactie en een eventueel nawoord daarop van de rekenkamercommissie worden integraal in het eindrapport opgenomen.

4.3 Aanbieding en toelichting aan de raad

Het eindrapport inclusief bestuurlijke reactie en eventueel nawoord van de rekenkamercommissie wordt aangeboden aan de gemeenteraad. Vanaf dat moment is het rapport openbaar. De rekenkamercommissie licht haar rapport toe in de betreffende commissievergadering van de raad (in beginsel wordt deze toelichting verzorgd door de rapporteur). De rekenkamercommissie kan zich daarbij laten ondersteunen door het onderzoeksbureau. In de vergadering is er voor raadsleden gelegenheid om onderzoekstechnische en inhoudelijke vragen te stellen aan de rekenkamercommissie. Tevens kunnen raadsleden het college van burgemeester en wethouders vragen zijn bestuurlijke reactie op het rapport toe te lichten.

Na behandeling van het eindrapport in de commissievergadering vindt politieke besluitvorming over de onderzoeksresultaten (worden de aanbevelingen door de raad overgenomen) plaats in een openbare raadsvergadering. De rekenkamercommissie neemt niet deel aan deze vergadering. Het is aan de raad om te bepalen welke politiek-bestuurlijke gevolgen aan de uitkomsten van het onderzoek worden verbonden.

4.4 Publicatie en publiciteit

Tegelijkertijd met het aanbieden van het eindrapport inclusief bestuurlijke reactie en eventueel nawoord van de rekenkamercommissie aan de gemeenteraad, zullen ook het college van burgemeester en wethouders en alle overige betrokkenen het rapport ontvangen. Daarnaast zal de rekenkamercommissie met het aanbieden van het rapport aan de raad ook een persbericht via de afdeling Communicatie versturen. Het rapport en het persbericht worden op de websitepagina van de rekenkamercommissie geplaatst, alsook op de website van de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers & Rekenkamercommissies (NVRK). Zo nodig kan de rekenkamercommissie besluiten een persconferentie te houden. De voorzitter van de rekenkamercommissie is primair degene die de media te woord staat.

4.5 Evaluatie en nazorg

Ten behoeve van de interne kwaliteitsbewaking vindt enige tijd na afloop van elk onderzoek een evaluatie plaats. In deze evaluatie wordt door de rekenkamercommissie en eventueel met het betrokken onderzoeksbureau teruggekeken op het verloop en de uitkomsten van het onderzoek. In het jaarverslag wordt hierover gerapporteerd. Desgewenst kan de rekenkamercommissie besluiten anderen bij deze evaluatie te betrekken. Een en ander wordt vastgelegd in een interne evaluatienotitie, die onderdeel vormt van het onderzoeksdossier.

Het college van burgemeester en wethouders zal de gemeenteraad informeren over de wijze waarop het gevolg geeft aan de door de raad overgenomen aanbevelingen en de door het college gedane toezeggingen. Indien uitvoering uitblijft is het primair de taak van de raad om het college hierop te wijzen.

Ook de rekenkamercommissie volgt in hoeverre de overgenomen aanbevelingen en toezeggingen worden uitgevoerd en blijft de ontwikkelingen tussentijds volgen. In principe gaat de rekenkamercommissie twee à drie jaar na publicatie van een rekenkamerrapport na in hoeverre aan de aanbevelingen opvolging is gegeven. Dit doet zij in de vorm van een zogeheten nazorgonderzoek (zie ook paragraaf 1.5), waarin overigens ook actuele vragen met betrekking tot het onderzoeksonderwerp kunnen worden meegenomen. Indien tussentijdse ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, kan de rekenkamercommissie besluiten in een eerder stadium over de opvolging van het onderzoek rapporteren aan de raad, bijvoorbeeld in de vorm van een rekenkamerbrief of -notitie. Ook kan zij besluiten af te zien van een nazorgonderzoek.

5 Hoe de rekenkamercommissie communiceert

In de vorige hoofdstukken hebben we reeds aandacht besteed aan de communicatie in het kader van het onderzoeksproces van de rekenkamercommissie. Dit slothoofdstuk gaat over de communicatie van de rekenkamercommissie buiten het onderzoeksproces om. Eerst gaan we in op de contacten binnen de gemeente Den Helder, vervolgens op de externe contacten en tot slot op de wijze waarop de rekenkamercommissie verantwoording aflegt over haar werkzaamheden.

5.1 Contacten gemeente Den Helder

De rekenkamercommissie is onafhankelijk, maar hecht aan een goed contact met de gemeenteraad, de griffie(r), het college van burgemeester en wethouders en de ambtelijke organisatie.

Het contact met de raad is op meerdere manieren geborgd. Naast het contact in het kader van de presentatie en toelichting van onderzoeksrapporten, voert de rekenkamercommissie periodiek overleg met de fractievoorzitters van de gemeenteraad. In principe vindt dit overleg eens per kwartaal plaats. In het overleg informeert de rekenkamercommissie de fractievoorzitters in brede zin over haar bezigheden en kunnen de fractievoorzitters relevante aandachtspunten meegeven aan de rekenkamercommissie. Ook vindt in dit overleg bijvoorbeeld terugkoppeling plaats over bij raadsleden en -fracties geïnterpreteerde potentiële onderzoeksonderwerpen (zie ook paragraaf 2.2). Door het overleg te organiseren voorafgaand aan een reguliere vergadering van het presidium, wordt voorkomen dat extra overlegstructuren moeten worden ingesteld.

Daarnaast is een lid van de rekenkamercommissie conform de Verordening op de auditcommissie van de gemeente Den Helder aanwezig bij het overleg van de auditcommissie. Naast de informatiefunctie die hiermee wordt vervuld, kan ook wisselwerking plaatsvinden tussen rekenkamercommissie en accountant ten aanzien van de afbakening van taken en verkenning van mogelijke onderzoeksonderwerpen.

Naast deze meer formele inrichting van de band tussen raad en rekenkamercommissie spant de rekenkamercommissie zich in om op gelegenheden die zich daartoe lenen informele contactmomenten te creëren.

Voorts voert de rekenkamercommissie met enige regelmaat – naast het contact dat plaatsvindt in het onderzoeksproces – overleg met de griffier, het college van burgemeester en wethouders en de gemeentesecretaris.

5.2 Externe contacten

De rekenkamercommissie wil van toegevoegde waarde zijn voor het bestuur en de organisatie van de gemeente, in het belang van de inwoners van Den Helder. De rekenkamercommissie wil daarom bekendheid geven aan haar bestaan, werkwijze en producten. Zij acht het van belang dat de uitkomsten van de onderzoeken openbaar worden gemaakt en ook voor burgers opvraagbaar of verkrijgbaar zijn. Deze externe communicatie is van belang om onze missie uit te dragen naar de inwoners van Den Helder. Bovendien kunnen inwoners ook onderwerpen aandragen voor onderzoek, maar daarvoor moeten zij wel weten van het bestaan en werk van de rekenkamercommissie.

De communicatiestrategie van de rekenkamercommissie is erop gericht uit te dragen wat de rekenkamercommissie is en wil zijn. Kernwoorden die bij de communicatiestrategie passen zijn: doelmatig, effectief, informatief, en prikkelend. Daarvoor zet zij de volgende algemene communicatiemiddelen in: verspreiding van onderzoeksrapporten, persberichten, de website met informatie en een oproep voor suggesties van inwoners.

Voorts onderhoudt de rekenkamercommissie actief contacten met andere rekenkamers en rekenkamercommissies, met name in de regio (Noordkop). De rekenkamercommissie is lid van NVRR en neemt regelmatig deel aan bijeenkomsten van de NVRR, zoals het jaarlijkse NVRR-congres.

5.3 Verantwoording

De rekenkamercommissie legt jaarlijks in haar jaarverslag verantwoording af over haar onderzoeken en overige activiteiten en over de besteding van het budget. Dit jaarverslag wordt – in combinatie met een jaarplan – jaarlijks in het eerste kwartaal aangeboden aan de raad. Het jaarverslag wordt ook op de websitepagina van de rekenkamercommissie geplaatst en toegestuurd aan college van burgemeester en wethouders, griffie en gemeentesecretaris.

Reglement van orde van de Rekenkamercommissie Den Helder 2014.

Het reglement van orde is een nadere uitwerking van de verordening, aangevuld met enkele gedragsregels.

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit reglement van orde wordt verstaan onder:

- a. De commissie: de Rekenkamercommissie zoals ingesteld door de gemeenteraad van Den Helder op 30 maart 2005.
- b. De Verordening: de Verordening op de Rekenkamercommissie Den Helder 2014.
- c. De leden: de bij besluit van de gemeenteraad benoemde leden van de commissie.

Artikel 2 Samenstelling en wijze benoeming

1. De benoemde leden vormen tezamen de commissie.
2. De commissie wijst uit zijn leden een voorzitter en plaatsvervangend voorzitter aan.
3. De voorzitter en plaatsvervangend voorzitter worden benoemd voor de periode gelijkstaand aan (het restant van) de zittingsduur, met de éénmalige mogelijkheid van herbenoeming.
4. De commissie kan besluiten het voorzitterschap tussentijds over te dragen aan een ander lid.

Artikel 3 Vergaderingen

1. De commissie vergadert in de regel eenmaal per maand op een in onderling overleg vast te stellen dag en tijdstip en voorts zo dikwijls de voorzitter of twee leden het nodig achten.
2. De commissie kan besluiten om voor bepaalde onderwerpen een subcommissie in te stellen, bestaande uit 1 of 2 van zijn leden. Deze subcommissie wordt belast met de uitvoering van een specifieke opdracht en brengt daarover aan de commissie verslag uit.
3. Slechts reiskosten gemaakt in het belang van de rekenkamercommissie Den Helder, zijn declarabel.

Artikel 4 Agenda

1. De secretaris stelt in overleg met de voorzitter de agenda op van de vergaderingen van de commissie.
2. Voor elke vergadering, als regel zes kalenderdagen van te voren, wordt door de secretaris aan de leden van de commissie een agenda en stukken toegezonden.

Artikel 5 Besluitvorming

1. De leden van de commissie streven er naar om over formuleringen, conclusies en aanbevelingen consensus te bereiken.
2. Een stemming of besluit is alleen geldig indien twee of meer van de leden aan de vergadering heeft deelgenomen.
3. Besluiten worden bij meerderheid van stemmen genomen, ieder aanwezig lid heeft één stem.
4. Ingeval de stemmen staken wordt de besluitvorming tot de volgende vergadering aangehouden, tenzij de vergadering voltallig is of de beslissing naar het oordeel van de commissie niet kan worden uitgesteld. In genoemde gevallen heeft de voorzitter een beslissende stem.
5. Leden van de commissie kunnen een minderheidsstandpunt laten aantekenen, maar de commissie treedt in zijn conclusies als eenheid naar buiten.

Artikel 6 Verslaglegging

1. De secretaris draagt zorg voor het verslag van de vergadering.
2. Het verslag bevat tenminste:
 - a. datum, start, eindtijd van de vergadering en de namen van de aan- en afwezige leden;
 - b. de namen van de andere personen die hebben deelgenomen aan de vergadering;
 - c. een vermelding van zaken die aan de orde zijn geweest;
 - d. een formulering van de door de commissie genomen besluiten;
3. Stemverhoudingen worden alleen vermeld als een lid daarom vraagt.
4. Het verslag wordt in de eerstvolgende vergadering vastgesteld.

Artikel 7 Openbare informatieve vergadering

1. De commissie kan besluiten een openbare informatieve vergadering te beleggen.
2. De bepalingen van dit reglement zijn voor zover mogelijk ook van toepassing op een openbare informatieve vergadering.

Artikel 8 Informatie

1. Een rekenkamerlid gaat zorgvuldig en correct om met informatie waarover hij uit hoofde van zijn functie beschikt. Hij verstrekt geen geheime of vertrouwelijke informatie aan derden, anders dan leden van de rekenkamer of onderzoekers belast met een betreffend onderzoek.
2. Een rekenkamerlid maakt niet ten eigen bate of ten bate van zijn betrekkingen gebruik van de in de uitoefening van zijn functie verkregen informatie.
3. Een rekenkamerlid is gehouden aan geheimhouding over wat er in vergaderingen wordt besproken en over lopende onderzoeken.
4. Een rekenkamerlid doet alleen publieke uitspraken over (inhoudelijke zaken van) de rekenkamercommissie in afstemming met de rekenkamercommissie dan wel haar voorzitter.
5. Een rekenkamerlid neemt geen afstand van een eenmaal uitgebracht rapport, advies, aanbeveling of richtinggevende uitspraak, anders dan tijdens een vergadering van de rekenkamercommissie.

Artikel 9 Evaluatie

De commissie evalueert jaarlijks het functioneren en het functioneren van zijn leden afzonderlijk.

Uiterlijk vier maanden na publicatie van een rapport evalueert de commissie zowel het eindproduct als het proces van totstandkoming.

Artikel 10 Gedragscode

De leden van de commissie committeren zich aan de gedragscode zoals die geldt voor leden van de gemeenteraad van Den Helder.

Artikel 11 Uitleg reglement

In de gevallen waarin dit reglement niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing van het reglement besluit de Rekenkamercommissie op voorstel van de voorzitter.

Artikel 12 Slotbepalingen

1. Dit reglement treedt in werking op 16 december 2014.
2. Dit reglement wordt aangehaald als 'Reglement van orde van de Rekenkamercommissie Den Helder 2014'.
3. Dit reglement dient ter vervanging van het 'Reglement van orde van de Rekenkamercommissie Den Helder' d.d. 1 maart 2013

Aldus vastgesteld in de vergadering van de Rekenkamercommissie op 15 december 2014

Bijlage 2: Verordening op de Rekenkamercommissie Den Helder 2014

VERORDENING OP DE REKENKAMERCOMMISSIE DEN HELDER 2014

Paragraaf 1 Begripsbepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. voorzitter: voorzitter van de rekenkamercommissie;
- b. college: college van burgemeester en wethouders;
- c. raad: de gemeenteraad;
- d. gemeentebestuur: ieder bevoegd orgaan van de gemeente.
- e. secretaris: de ambtelijk secretaris van de rekenkamercommissie

Paragraaf 2 Taak, samenstelling en lidmaatschap van de rekenkamercommissie

Artikel 2.1 De commissie

1. Er is een commissie die door de raad wordt ingesteld en de rekenkamerfunctie uitvoert, als bedoeld in artikel 81oa Gemeentewet. De commissie wordt aangeduid als rekenkamercommissie.
2. De rekenkamercommissie heeft tot taak onderzoek uit te voeren naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur.
3. Het werkterrein van de rekenkamercommissie strekt zich uit over alle organen en diensten van de gemeente Den Helder en de door de gemeente Den Helder gesubsidieerde instellingen.

Artikel 2.2 Samenstelling en benoeming rekenkamercommissie

1. De rekenkamercommissie bestaat uit drie leden.
2. De leden worden door de raad van buiten de kring van zijn leden benoemd voor een periode van drie jaar; de leden kunnen door de raad op voordracht van de rekenkamercommissie één keer worden herbenoemd voor een aansluitende periode van drie jaar. De benoeming van de externe leden geschiedt op voordracht van een door de raad benoemde sollicitatiecommissie bestaande uit twee raadsleden. De voorzitter van de rekenkamercommissie fungeert als adviseur en de secretaris als ondersteuning van de commissie.
3. De leden mogen geen betrekkingen uitoefenen als bedoeld in artikel 81f van de Gemeentewet.
4. De rekenkamercommissie stelt voor de leden een rooster van aftreden vast.
5. De rekenkamercommissie wijst uit haar leden een voorzitter en diens plaatsvervanger aan.
De voorzitter:
 - draagt zorg voor het bijeenroepen, het bepalen van de agenda en leiden van de vergaderingen van de rekenkamercommissie;
 - bewaakt het budget van de rekenkamercommissie;
 - bewaakt de voortgang van de onderzoeken;
 - fungeert als centraal aanspreekpunt voor de algemene gang van zaken rond de rekenkamercommissie.

Artikel 2.3 Eed

Ten aanzien van de leden is artikel 81g van de Gemeentewet van toepassing.

Artikel 2.4 Einde van het lidmaatschap

1. De raad stelt een lid van de rekenkamercommissie op non-activiteit indien:
 - a. het lid zich in voorlopige hechtenis bevindt;
 - b. het lid bij een nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens misdrijf is veroordeeld, dan wel hem bij zulk een uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft;
 - c. het lid onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, surseance van betaling heeft verkregen of wegens schulden is gegijzeld ingevolge een nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak;
2. De raad kan een lid op non-activiteit stellen:
 - a. Indien tegen hem een gerechtelijk onderzoek ter zake van een misdrijf wordt ingesteld of
 - b. indien er een ander ernstig vermoeden is van het bestaan van feiten en omstandigheden die tot ontslag, anders dan op gronden vermeld in artikel 81c, zesde lid, onder a, en zevende lid, onder a, van de Gemeentewet, zouden kunnen leiden.
3. De raad beëindigt de non-activiteit zodra de grond voor de maatregel is vervallen, met dien verstande dat in een geval als bedoeld in lid 3 de non-activiteit in ieder geval eindigt na zes maanden. In dat geval kan de raad de maatregel telkens voor ten hoogste drie maanden verlengen.
4. Een lid wordt door de raad ontslagen:
 - a. op eigen verzoek;
 - b. bij aanvaarding van een functie die onverenigbaar is met het lidmaatschap van de rekenkamercommissie;
 - c. wanneer het lid bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens misdrijf is veroordeeld, dan wel hem bij zulk een uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft;
 - d. indien het lid bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, surseance van betaling heeft verkregen of wegens schulden is gegijzeld;
 - e. indien het lid naar het oordeel van de raad ernstig nadeel toebrengt aan het in hem gestelde vertrouwen.
5. Een lid van de rekenkamercommissie kan door de raad worden ontslagen:
 - a. wanneer hij door ziekte of gebreken blijvend ongeschikt is zijn functie vervullen;
 - b. indien hij handelt in strijd met artikel 81h van de Gemeentewet.

Artikel 2.5 Vergoeding voor de werkzaamheden van de externe leden van de rekenkamercommissie.

1. De voorzitter ontvangt een onkostenvergoeding van € 375,00 per maand (prijsspeil 1 januari 2014), exclusief reiskosten. De overige leden ontvangen een onkostenvergoeding van € 275,00 per maand (prijsspeil 1 januari 2014), exclusief reiskosten. De onkostenvergoedingen worden per 1 januari van elk jaar herzien aan de hand van de consumentenprijsindex geldend voor de maand september van het voorafgaande kalenderjaar.
2. De onkostenvergoedingen als bedoeld in het eerste lid komen ten laste van het budget van de rekenkamercommissie als bedoeld in artikel 5.

Paragraaf 3 De werkwijze van de rekenkamercommissie

Artikel 3.1 Reglement van orde

De rekenkamercommissie stelt een reglement van orde voor haar vergaderingen en andere werkzaamheden vast. Zij zendt het reglement na de vaststelling onverwijld ter kennisneming naar de raad.

Artikel 3.2 Initiatief tot het uitvoeren van onderzoek

1. De rekenkamercommissie bepaalt zelf de onderwerpen voor haar onderzoek. Suggesties voor te onderzoeken onderwerpen kunnen worden voorgedragen door:
 - a. de leden van de rekenkamercommissie;
 - b. de leden van de raad;
 - c. de leden van de raadscommissies;
 - d. het college;
 - e. commissies als bedoeld in artikel 83 van de Gemeentewet waaraan bestuursbevoegdheden van het college zijn toegekend;
 - f. inwoners van de gemeente Den Helder;
 - g. organisaties gevestigd in de gemeente Den Helder.
2. De rekenkamercommissie legt jaarlijks een onderzoeksplan met haar voorgenomen onderzoeken ter kennisneming voor aan de raad.
3. Voor ieder onderzoek formuleert de rekenkamercommissie de probleemstelling en de onderzoeksvragen en stelt de onderzoeksopzet vast.

Artikel 3.3 Uitvoering van het onderzoek en rapportage.

1. De rekenkamercommissie is belast met en verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderzoek volgens de door haar vastgestelde onderzoeksopzet;
2. De in het vorige lid bedoelde onderzoeksopzet wordt door de commissie ter kennisneming aan de raad verstuurd;
3. De rekenkamercommissie beoordeelt of het wenselijk is de raad tussentijds te informeren;
4. De rekenkamercommissie is bevoegd van alle leden van het gemeentebestuur en van alle ambtenaren de mondelinge en schriftelijke inlichtingen in te winnen die zij nodig heeft voor de uitvoering van het onderzoek. De rekenkamercommissie kan de bevoegdheid tot het inwinnen van inlichtingen mandateren aan de secretaris en de overige medewerkers die haar bij de uitvoering van haar taak terzijde staan. De leden van het gemeentebestuur en de ambtenaren van de gemeente zijn verplicht de gevraagde inlichtingen binnen de door de rekenkamercommissie gestelde redelijke termijn te verstrekken;
5. De rekenkamercommissie vergadert in beslotenheid, haar rapporten zijn openbaar. Op grond van de belangen genoemd in artikel 10 van de Wet Openbaarheid van Bestuur kan de rekenkamercommissie rapporten die aan de raad worden voorgelegd of gedeelten daarvan als geheim aanmerken. De leden van de rekenkamercommissie en degenen die ten behoeve van de rekenkamercommissie werkzaam zijn, zijn verplicht tot geheimhouding van al hetgeen hen in hun hoedanigheid van lid, respectievelijk medewerker ter kennis is gekomen;
6. De rekenkamercommissie kan openbare informatieve vergaderingen beleggen.
7. De rekenkamercommissie stelt betrokken ambtenaren en eventueel andere betrokkenen in de gelegenheid om binnen een door haar te stellen termijn die ten minste twee weken en maximaal één maand bedraagt, hun zienswijze op de weergave en interpretatie van de feiten in het conceptrapport van bevindingen aan de rekenkamercommissie kenbaar te maken. Betrokkenen zijn degenen wier taakuitvoering (mede) voorwerp van onderzoek is of is geweest. De rekenkamercommissie bepaalt wie verder als betrokkenen worden aangemerkt. Naar aanleiding van de ontvangen reacties kan de rekenkamercommissie besluiten het rapport van bevindingen aan te passen. Vervolgens zal zij de nota met conclusies en aanbevelingen formuleren.

8. De rekenkamercommissie stelt het college in de gelegenheid om binnen een door haar te stellen termijn die ten minste twee weken en maximaal één maand bedraagt, zijn zienswijze op het rapport van bevindingen en de nota met conclusies en aanbevelingen aan de rekenkamercommissie kenbaar te maken. Na ontvangst van de reactie van het college formuleert de rekenkamercommissie haar nawoord.
9. Na vaststelling door de rekenkamercommissie worden het rapport van bevindingen en de nota met conclusies en aanbevelingen zo spoedig mogelijk aangeboden aan de raad. Met de aanbieding van het rapport van bevindingen en de nota met conclusies en aanbevelingen is het rapport openbaar geworden.
10. Na de aanbieding van het rapport van bevindingen en de nota met conclusies en aanbevelingen stelt het presidium een raadsvoorstel op, waarbij de reactie van het college is gevoegd. De raad bespreekt het voorstel door tussenkomst van de aan het onderwerp gerelateerde raadscommissie binnen 6 weken na aanbieden van het rapport van bevindingen. De leden van de rekenkamercommissie nemen geen deel aan de beraadslaging. Wel kunnen zij door de raad worden uitgenodigd om een bijdrage te leveren aan de behandeling in de vorm van een toelichting.

Artikel 3.4

De rekenkamercommissie brengt jaarlijks, in ieder geval voor 1 april van het volgende jaar, schriftelijk verslag uit van haar werkzaamheden.

Paragraaf 4 De ondersteuning van de rekenkamercommissie

Artikel 4.1 Ambtelijk secretaris

1. De raadsgriffier wijst in overleg met de rekenkamercommissie de ambtelijk secretaris van de rekenkamercommissie aan. Tevens wijst hij een plaatsvervangend secretaris aan.
2. De secretaris staat de rekenkamercommissie bij de uitvoering van haar taak terzijde.
3. De secretaris legt met betrekking tot de wijze waarop de ondersteunende taken worden verricht rechtstreeks verantwoording af aan de rekenkamercommissie.

Artikel 4.2 Onderzoekmedewerk(st)ers

1. Interne onderzoekmedewerk(st)ers worden voor de duur van het onderzoek en in overleg met de rekenkamercommissie door de gemeentesecretaris aangewezen; zij worden in voldoende mate voor de vervulling van hun taak vrijgesteld.
2. Onderzoekmedewerk(st)ers kunnen, indien de rekenkamercommissie hen daartoe de bevoegdheid als bedoeld in artikel 3.3 toekent, alle informatie verzamelen die de rekenkamercommissie in het belang van het onderzoek nodig acht; zij hebben een geheimhoudingsplicht met betrekking tot die informatie en zijn alleen verantwoording verschuldigd aan de rekenkamercommissie.
3. De rekenkamercommissie is tevens bevoegd ten laste van het budget als bedoeld in artikel 5 externe deskundigen in te schakelen.

Paragraaf 5 Budget van de rekenkamercommissie

Artikel 5 Budget

1. De rekenkamercommissie is bevoegd binnen een aan haar bij de begroting beschikbaar gesteld budget uitgaven te doen ten behoeve van de uitvoering van haar taken.
2. Ten laste van het in het voorgaande lid bedoelde budget worden de kosten gebracht van:
 - a. de vergoedingen die krachtens artikel 2.5 zijn toegekend aan de externe leden van de rekenkamercommissie;
 - b. interne onderzoeksmedewerkers;
 - c. externe deskundigen die door de rekenkamercommissie zijn ingeschakeld;
 - d. de eventuele overige uitgaven die de rekenkamercommissie nodig oordeelt voor de uitvoering van haar taak.
3. De rekenkamercommissie is voor de besteding van het budget uitsluitend verantwoordelijk verschuldigd aan de gemeenteraad.

Paragraaf 6 Slotbepalingen

Artikel 6.1 Citeertitel; inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na vaststelling door de gemeenteraad onder gelijktijdige intrekking van de 'Verordening op de rekenkamercommissie Den Helder 2011', vastgesteld bij raadsbesluit van 4 april 2011.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: "Verordening op de rekenkamercommissie Den Helder 2014".

Aldus besloten in de raadsvergadering
van 16 juni 2014.

voorzitter
Koen Schuiling

griffier
mr. drs. M. Huisman

Bijlage 3: Wettelijke basis rekenkamer(commissie)

De volgende artikelen van de Gemeentewet vormen de wettelijke basis voor (het werk van) de rekenkamercommissie.

- **Artikel 81a**
 - 1. De raad kan een rekenkamer instellen.
 - 2. Indien de raad een rekenkamer instelt, zijn de navolgende artikelen van dit hoofdstuk alsmede [hoofdstuk XIa](#) van toepassing.
 - 3. Indien de raad geen rekenkamer instelt, is [hoofdstuk IVb](#) van toepassing.

- **Artikel 81oa**
 - 1. Als geen rekenkamer is ingesteld als bedoeld in [hoofdstuk IVa](#), stelt de raad bij verordening regels vast voor de uitoefening van de rekenkamerfunctie.
 - 2. De [artikelen 182, 184a](#) en [185](#) zijn voor de uitoefening van de rekenkamerfunctie van overeenkomstige toepassing.
 - 3. Op personen die de rekenkamerfunctie uitoefenen, is [artikel 81f, behoudens het eerste lid, onder k en q](#), van overeenkomstige toepassing.

- **Artikel 81f**
 - 1. Een lid van de rekenkamer is niet tevens:
 - a. minister;
 - b. staatssecretaris;
 - c. lid van de Raad van State;
 - d. lid van de Algemene Rekenkamer;
 - e. Nationale ombudsman;
 - f. substituut-ombudsman als bedoeld in [artikel 9, eerste lid, van de Wet Nationale ombudsman](#);
 - g. commissaris van de Koning van de provincie waarin de gemeente waar hij lid van de rekenkamer is, is gelegen;
 - h. gedeputeerde van de provincie waarin de gemeente waar hij lid van de rekenkamer is, is gelegen;
 - i. secretaris van de provincie waarin de gemeente waar hij lid van de rekenkamer is, is gelegen;
 - j. griffier van de provincie waarin de gemeente waar hij lid van de rekenkamer is, is gelegen;
 - k. lid van de raad;
 - l. burgemeester van de betrokken gemeente;
 - m. wethouder van de betrokken gemeente;
 - n. ombudsman of lid van de ombudscommissie als bedoeld in [artikel 81p, eerste lid](#);
 - o. lid van een commissie van de betrokken gemeente;
 - p. ambtenaar, door of vanwege het gemeentebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt;
 - q. ambtenaar, door of vanwege het Rijk of de provincie aangesteld, tot wiens taak behoort het verrichten van werkzaamheden in het kader van het toezicht op de gemeente;
 - r. functionaris die krachtens de wet of een algemene maatregel van bestuur het gemeentebestuur van advies dient.

- 2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder p, kan een lid van de rekenkamer tevens zijn:
 - a. ambtenaar van de burgerlijke stand;
 - b. vrijwilliger of ander persoon die uit hoofde van een wettelijke verplichting niet bij wijze van beroep hulpdiensten verricht;
 - c. ambtenaar werkzaam voor een school voor openbaar onderwijs.

- **Artikel 81g**

- 1. Alvorens hun functie te kunnen uitoefenen, leggen de leden van de rekenkamer in de vergadering van de raad, in handen van de voorzitter, de volgende eed (verklaring en belofte) af:

«Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot lid van de rekenkamer benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer (verklaar en belof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer (beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de [Grondwet](#), dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de rekenkamer naar eer en geweten zal vervullen.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!»

(«Dat verklaar en belof ik!»)

- 2. Wanneer de eed (verklaring en belofte), bedoeld in het eerste lid, in de Friese taal wordt afgelegd, luidt de tekst van de eed (verklaring en belofte) als volgt:

«Ik swar (ferklearje) dat ik, om ta lid fan 'e rekkenkeamer beneamd te wurden, streekrocht noch midlik, ûnder wat namme of wat ferlechje ek, hokker jefte of geunst dan ek jûn of ûnthjitten haw.

Ik swar (ferklearje en ûnthjit) dat ik, om eat yn dit amt te dwaan of te litten, streekrocht noch midlik hokker geskink of hokker ûnthjit dan ek oannommen haw of oannimme sil.

Ik swar (ûnthjit) dat ik trou wêze sil oan 'e [Grûnwet](#), dat ik de wetten neikomme sil en dat ik myn plichten as lid fan 'e rekkenkeamer yn alle oprjochtens ferfolje sil.

Sa wier helpe my God Almachtich!»

(«Dat ferklearje en ûnthjit ik!»).

- **Artikel 182**

- 1. De rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. Een door de rekenkamer ingesteld onderzoek naar de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur bevat geen controle van de jaarrekening als bedoeld in [artikel 213, tweede lid](#).

- 2. Op verzoek van de raad kan de rekenkamer een onderzoek instellen.

- **Artikel 184a**

De rekenkamer is belast met het toezicht op de naleving van [artikel 213, achtste lid](#).

- **Artikel 185**

- 1. De rekenkamer legt haar bevindingen en haar oordeel vast in rapporten, met dien verstande dat hierin niet worden opgenomen gegevens en bevindingen die naar hun aard vertrouwelijk zijn.
- 2. De rekenkamer deelt aan de raad, het college en, indien van toepassing, aan de betrokken instelling, de opmerkingen en bedenkingen mee die zij naar aanleiding van haar bevindingen van belang acht. Aan de raad of het college kan zij ter zake voorstellen doen.
- 3. De rekenkamer stelt elk jaar voor 1 april een verslag op van haar werkzaamheden over het voorgaande jaar.
- 4. De rekenkamer zendt een afschrift van haar rapporten en haar verslag aan de raad en het college. Indien zij met toepassing van [artikel 184](#) een onderzoek heeft ingesteld, zendt de rekenkamer tevens een afschrift van het rapport aan de betrokken instelling.
- 5. De rapporten en de verslagen van de rekenkamer zijn openbaar.

- **Artikel 213**

- 2. De raad wijst een of meer accountants aan als bedoeld in [artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek](#), belast met de controle van de in [artikel 197](#) bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

- 8. Indien de raad op grond van het tweede lid accountants heeft aangewezen die in gemeentelijke dienst zijn aangesteld, is:
 - a. het bepaalde bij en krachtens de [artikelen 25, 25a](#) en [27 van de Wet toezicht accountantsorganisaties](#) van overeenkomstige toepassing op deze accountants;
 - b. het bepaalde bij en krachtens de [artikelen 14, 18, 19, 20](#) en [21 van de Wet toezicht accountantsorganisaties](#) van overeenkomstige toepassing op de gemeente; en
 - c. het bepaalde bij en krachtens de [artikelen 15](#) en [16 van de Wet toezicht accountantsorganisaties](#) van overeenkomstige toepassing op de personen die de dagelijkse leiding hebben over het onderdeel van de gemeente waarbij de in de aanhef bedoelde accountants werkzaam zijn.